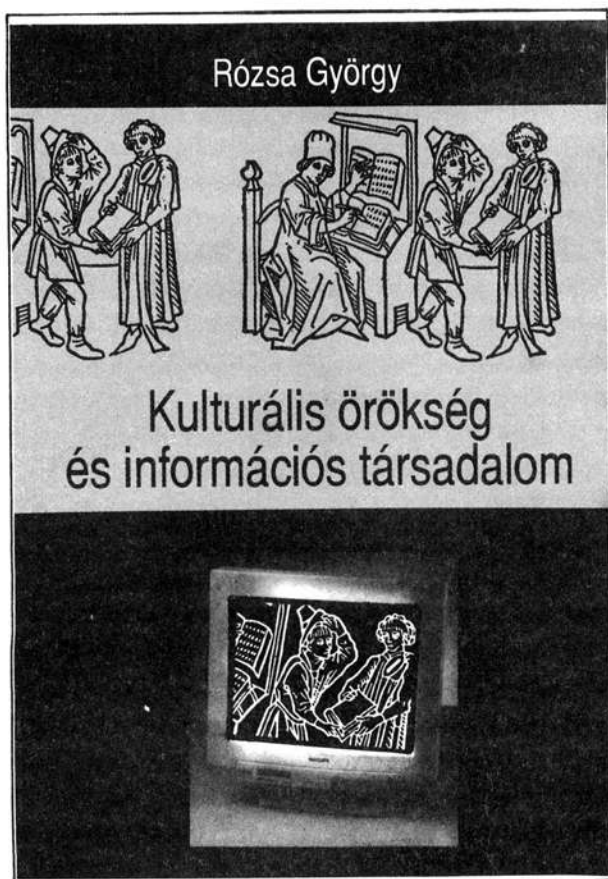

BESZÁMOLÓK

SZEMLÉK

REFERÁTUMOK

Az „őrök, vigyázatok
a strázsán”
parancsolata jegyében

RÓZSA György

Kulturális örökség és információs társadalom /
Rózsa György. – Bp. : Argumentum, 1995. – 82 p.

Angol nyelvű összefoglalóval

Bibliogr.: p. 71–77.

ISBN 963 446 013 5

Mielőtt még bármit is szólnánk *Rózsa György* új könyvéről, az objektív tájékoztatás megkívánja, hogy legalábbis érzékeltesük: a címe összefogta keretben mi mindent vett nagyjója alá a szerző.

Tesszük ezt a két „pilonon” álló mű rész- és alcímeinek felsorolásával.

Az első rész a „galambpostától” kezdve egészen a kommunikációs hálózatokig érve veszi szemügyre a kulturális örökség és a gazdasági növekedés közötti összefüggéseket, jellemzi a kultúra mibenlétét, és mint közgazdasági kategóriát is, vizsgálja az IQ kulturális szerepét, beszél a modernizáció és a kulturális örökség „tandemjéről”, felveti a reális kulturális és gazdasági minimum, illetve az ezt megelőző szervezeti érettség problematikáját, elmélkedik az írásbeliség és az információs társadalom információs szupersztrádjája viszonyáról, bírálja a nemzetközi technikai segítségnyújtás gyakorlatát, s helyébe egy eredményesebbet javasol, nevezetesen a Máté-effektus egyszerű halat adó és halászni megtanító módszerét, végül pedig a közvetlen emberi dialógus kiküszöbölésének rémét elkerülendő, az informatikával átítatott humanista társadalom felé szeretné terelni az emberiség jövőjét, benne a mi jövőnket.

A második rész régióink 85–90-es évekbeli változásainak az „írásmesterségekre” – kiadás-terjesztés-könyvtárak együttesére – gyakorolt hatását „tárgyazza”. Mindenekelőtt egy beduin bölcsességgel, a tevé orrával példálódzik, s mögötte a sátorba benyomuló egész tevével, ami magyarul azt jelenti, hogy a kultúra területén mindinkább előtolakszanak az állam pénzügyi kényszerítőkorlátozó intézkedései, amelyek ellen, hasonlóan az egész tevé sátorba nyomulásához, alig lehet, de nem egészen lehetetlen védekezni. Például – s ezzel foglalkozik e rész következő fejezete – egyfajta konzorciális szemlélet elterjedésével, az „írásmesterségek” társadalmi dinamizációs tényezőnek való elismerésével. Ezután kerülnek sorra azok a bibliológiai vizsgálatok, amelyek egyfelől az „írásmesterségek” elsilányulását, másfelől bizonyos értelmű reneszánszát is prognosztizálják.

Kitérként szó esik még a másság tolerálásáról, a záró fejezet pedig az „Írásmesterségek” rehabilitációjában való hitet sugallja, s az idős *Pasteur* azon üzenetének felemlítésével ér véget, miszerint „il faut travailler”.

Rózsa György valamennyi fejtegetése a kultúra fogalmának felettebb átfogó értelmezésén alapul. Szerinte a kultúra a hagyományok és szokások gazdag halmaza, a nemzeti identitással együtt járó nemzetközi tolerancia, emberi jogtisztélet és műveltség komplex kifejezése, a különféle magatartásformák szintézise, és mint ilyen, a társadalmi-gazdasági fejlődés dinamizálója. Az ismertetett könyv minden sora valójában azért keletkezett, hogy a technikai-technológiai megoldásokra hajlamos és bennük bizó emberiség ne adja fel az ekként felfogott örökséget, s ezáltal valósítsa meg az e recenzióban is már érintett informatikával átított humanista társadalmat. Nem lehet véletlen, hogy az említett üzeneteket hordozó Rózsa-mű előszavának megírására *Fejtő Ferenc* vállalkozott,

s benne a szerző mondanivalóját igen melegen ajánlja az olvasók figyelmébe.

Rózsa György egész munkásságát – oeuvre-jét – az itt is tapasztalt éber figyelem, az éppen legfontosabb dolgokra való felfigyelés és velük kapcsolatban a mihez tartás kívánt módjának, mindig emberi és szakmai gáncstalanságának előadása-elővezetése jellemzi. Külön erénye az, hogy – mint *Fejtő Ferenc* is megjegyzi – „tapasztalatairól, elképzeléseiről, gondolatairól nem tudományos zsargonban, hanem közérthető, világos, szabatos nyelven” ad számot. Ehhez hadd tegyük hozzá: szellemes, a dolgok igényét megérteni segítő metaforák egész sorával.

Összefoglalásként bizvást mondhatjuk, hogy Rózsa György az „örzök, vigyázatok a strázsán” *Ady*-parancsolat jegyében tette a dolgát. Teszi ma is. És tegye még hosszú ideig.

Futala Tibor

Százhuszonöt év a képviselők és a nagyközönség szolgálatában

JÓNÁS KÁROLY — VEREDY KATALIN

AZ
ORSZÁGGYÜLÉSI KÖNYVTÁR
TÖRTÉNETE
1870 — 1995

Budapest

1995

JÓNÁS Károly-VEREDY Katalin

Az Országgyűlési Könyvtár története: 1870–1995 / Jónás Károly; Veredy Katalin. – Bp.: Magyar Országgyűlés, 1995. – 492 p.

Tartalomj. és összefoglaló angol nyelven is
Bibliogr.: p. 361-390.

ISBN 963 03 3968 4

Az Országgyűlési Könyvtár fennállásának 125 éves évfordulójára készült el *Jónás Károly* és *Veredy Katalin* könyve, amely összefoglalja a könyvtár történetét a kezdetektől az eddig még egybefüggően fel nem dolgozott közelmúltig.

A kötet *első* részében az első évszázad történetének részletes bemutatása, *második* részében az utolsó 25 év elemzése és tanulságai szerepelnek. A *harmadik* és *negyedik* rész tartalma: összefoglaló táblázatok, kronológia, a könyvtártörténet forrásai, fontosabb dokumentumai és irodalma. A mű képmelléklettel, névmutatóval, angol nyelvű tartalomjegyzékkel és részletes történeti összefoglalóval zárul.

Az *első* részben Jónás Károly áttekinti a könyvtár történetét a képviselőházi könyvtár megalapításától 1971-ig. Részletesen felkutatta a könyvtár alapításának előzményeit és körülményeit, elhelyezését, azok változásait. A könyvtárat az Országgyűlés hozta létre, alapvető feladata a törvényhozás szakmai-információs tájékoztatása volt. A szerző elemzi a képviselőház zárt jellegű szakkönyvtárának irányítására és ellenőrzésére rendszeresen megválasztott – 1867 és 1950 között létező – könyvtári bizottság jog- és feladatkörét,